КОПІЯ

Справа № 991/1542/23
Провадження 2-а/991/7/23

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД

РІШЕННЯ
Іменем України

27 лютого 2023 року м.Київ

Вищий антикорупційний суд колегією суддів у складі:
головуючого (судді-доповідача) Кравчука О.О.
суддів: Білоус І.О., Крука Є.В.,
секретар судового засідання Слаква О.О.
за участі:
представників позивача (Міністерства юстиції України):
Коцюбко І.В., Мірошника А.С.
представника третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог (Акціонерного товариство «Перший інвестиційний банк») Гаврилюк О.О.,
розглянувши у відкритому судовому засіданні в залі суду в м. Києві адміністративну справу за позовом Міністерства юстиції України до Гінера Євгенія Ленноровича , третя особа, яка не заявляє самостійних вимог Акціонерне товариство «Перший інвестиційний банк» , про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції»,

УСТАНОВИВ:

1. Історія провадження

20.02.2023 до Вищого антикорупційного суду (далі ВАКС) звернулось Міністерство юстиції України (далі – позивач) із вказаною позовною заявою.

2. Зміст позовних вимог та їх обґрунтування позивачем

2.1. Позивач просив застосувати відносно Гінера Євгена Ленноровича (далі – відповідач), – санкцію, передбачену п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції», та стягнути в дохід держави його активи, а саме 88,890583 % акцій Акціонерного товариства «Перший інвестиційний банк»

2.2. Обґрунтовуючи свої вимоги, позивач у позовній заяві зазначив про те, що рішенням Ради національної безпеки і оборони України (далі – РНБО) від 19.10.2022 «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (уведеним у дію Указом Президента України від 19.10.2022 року

Вищий антикорупційний суд
*4910*56676583*1*1*

№ 727/2022) до відповідача застосовано санкцію у виді блокування активів.

На думку позивача, відповідач несе відповідальність за свідому та добровільну підтримку дій країни-агресора, що підривають та загрожують національній безпеці, суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності України, шляхом сприяння усіма можливими способами підтримки рф у проведенні підривної діяльності проти України, здійснення сприяння та ведення агресивної війни проти України, геноциду народу України та людяності. На підтвердження указаних дій відповідача, до позовної заяви долучив відповідні додатки/

Відповідно до ч. 5 ст. 22 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС), ВАКС вирішує адміністративні справи щодо застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції», як суд першої інстанції.

3. Позиції учасників провадження

Відповідач та треті особи правом на подання відзиву на позовну заяву не скористалися, про відкриття провадження у справі були проінформовані шляхом опублікування повістки про виклик у судові засідання на офіційному сайті ВАКС, про що свідчать скріншоти з сайту суду, а також шляхом направлення листів на електронні адреси (т. 2). Позивачем також надано скріншот повідомлення на сайті позивача від 20.02.2023 щодо подання Міністерством юстиції України позову до відповідача (т. 2).

Інших клопотань, пояснень або заперечень від учасників адміністративного провадження до суду не надходило.

Відповідно до ч. 6 ст. 162 КАС та ч. 2 ст. 175 КАС, у разі ненадання відповідачем відзиву у встановлений судом строк без поважних причин, суд вирішує справу за наявними в ній матеріалами.

Відповідно до ч. 5 ст. 283-1 КАС, позовна заява розглядається в судовому засіданні з повідомленням про дату, час та місце судового засідання позивача та особи, щодо якої ставиться питання про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції». Неявка в судове засідання учасників справи та/чи їх представників не перешкоджає розгляду позовної заяви по суті, та не може бути підставою для зупинення строків її розгляду, відкладення засідання на інший час чи дату або оголошення перерви в судовому засіданні.

Відповідач будучи завчасно та належним чином повідомленим, у судове засідання не з'явився.

Представники позивача позовну заяву підтримали та просили задовольнити. Представник третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог, АТ «Перший інвестиційний банк» повідомила, що на акції банку, належні відповідачу, накладено арешт як речові докази, вони передані в управління АРМА; Національним банком України призначено довірену особу щодо управління акціями, належними відповідачу, просила прийняти рішення згідно з законодавством.

4.Мотиви суду

4.1. Підстави та умови для застосування стягнення активів

Вирішуючи питання щодо можливості задоволення вказаної позовної заяви, суд ставить перед собою такі питання:

(1) чи звернувся позивач до суду з адміністративним позовом під час дії правового режиму воєнного стану (абз. 1 п. 1 ст. 6 Закону України «Про санкції»);

(2) чи накладено на відповідача санкцію у виді блокування активів за рішенням Ради національної безпеки та оборони України, прийнятим після набрання чинності Законом України № 2257-IX (абз. 2 п. 1 ст. 6 Закону України «Про санкції»);

(3) чи існують підстави для застосування вказаної санкції, передбачені абз. 4 ч. 1 ст. 5-1 Закону України «Про санкції».

Вищий антикорупційний суд
*4910*56676583*1*1*

Заслухавши пояснення представників позивача та представника третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог до предмета спору, з'ясувавши в судовому засіданні усі фактичні обставини справи, на яких ґрунтується позовна заява, об'єктивно, всебічно, повно оцінивши докази, які мають значення для розгляду справи і вирішення спору по суті, судом установлено наступне.

4.2. Щодо правового режиму воєнного стану

21.02.2022 рф офіційно «визнала державами» створені в окремих районах Донецької та Луганської областей України незаконні терористичні утворення – «луганська народна республіка» та «донецька народна республіка».

24.02.2022 президент рф оголосив про початок, так званої, «спеціальної військової операції» під приводом здійснення, так званої, «демілітаризації та денацифікації України».

Після цього, близько четвертої години ранку, були здійснені ракетні удари по всій території України, а російські війська здійснили широкомасштабне вторгнення на територію України, увійшовши з боку рф, білорусі та тимчасово окупованого Кримського півострова.

У зв'язку із цим, Указом Президента України «Про введення воєнного стану» від 24.02.2022 № 64/2022, в Україні запроваджено воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24.02.2022, строком на 30 діб. Цей Указ затверджений Законом України від 24.02.2022 № 2102-IX.

Згідно із пунктом 3 указаного Указу Президента, у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану, тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, зокрема, можуть обмежуватися конституційні права, свободи людини й громадянина, передбачені статтями 30-34, 38, 39, 41-44, 53 Конституції України.

У подальшому строк дії воєнного стану в Україні продовжено до 19.02.2023 включно, а потім до 20.05.2023 включно.

Позовна заява, яка наразі перебуває на розгляді, подана до суду 20.02.2023, отже, позивач звернувся до суду із адміністративним позовом під час дії воєнного стану.

4.3. Щодо перевірки факту накладення на Відповідача санкції у виді блокування активів

Судом установлено, що рішенням РНБО від 19.10.2022 «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (уведеним у дію Указом Президента України від 19.10.2022 року № 727/2022), до Гінера Є.Л. застосовано санкцію у виді блокування активів (т. 1, а.с. 24-29).

Закон України «Про Раду національної безпеки і оборони України», відповідно до його преамбули, визначає правові засади організації та діяльності РНБО, її склад, структуру, компетенцію і функції.

Згідно зі ст. 1 згаданого Закону, РНБО, відповідно до Конституції України, є координаційним органом із питань національної безпеки і оборони при Президентові України.

У ст. 10 Закону встановлено, що прийняті рішення РНБО вводяться в дію указами Президента України. Рішення РНБО, введені в дію указами Президента України, є обов'язковими до виконання органами виконавчої влади.

Рішення РНБО від 19.10.2022 «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» відносно Гінера Є.Л., як і Указ Президента України від 19.10.2022 року № 727/2022), яким воно введене в дію, на момент розгляду справи є чинними.

Отже, на відповідача накладено санкцію у виді блокування активів за рішенням

Вищий антикорупційний суд
*4910*5667658 3*1*1*

РНБО, прийнятим після набрання чинності Законом України № 2257-IX (абз. 2 п. 1 ст. 6 Закону України «Про санкції»).

4.4. Щодо підстав застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції»

Відповідно до ст. 5-1 Закону України «Про санкції», санкція, передбачена пунктом 1-1 частини першої статті 4 цього Закону, має винятковий характер та може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування) вчиненню таких дій іншими особами, у тому числі до резидентів у розумінні Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів».

Підставами застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 цього Закону, є, зокрема:

(1) завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України, зокрема, але не виключно, шляхом:...

г) взяття участі в державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні заходів, пов'язаних із прийняттям рішення про початок збройної агресії проти України (підпункт «г» пункту 1 частини 1 ст. 5-1);

(2) завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України, зокрема, але не виключно, шляхом:

а) сприяння збройній агресії проти України, окупації/анексії території, яка відповідно до Конституції України входить до складу України, зокрема шляхом:…

постачання/надання, зберігання зброї, боєприпасів, вибухових речовин, військової чи спеціальної техніки, інших засобів та знарядь здійснення збройної агресії проти України, забезпечення ремонту таких засобів і знарядь (абзац 6 підпункту «а» пункту 2 частини 1 ст. 5-1).

Позивач, обґрунтовуючи вимоги своєї позовної заяви, посилається саме на ці положення як на підставу для застосування санкції, з огляду на дії, що вчинялись відповідачем.

Із метою підтвердження існування підстав для застосування до відповідача санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції» (щодо вчинення останнім дій, передбачених ст. 5-1 Закону України «Про санкції»), суд має дослідити та оцінити надані докази у їх сукупності.

4.5. Оцінка доказів

Приписами ч. 1 ст. 9 КАС закріплено, що розгляд і вирішення справ в адміністративних судах здійснюються на засадах змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості.

Поняття і перелік доказів, які передбачені в адміністративному процесі, визначено у статтях 72, 91, 94, 96, 99, 101 КАС.

В адміністративних справах, визначених ст. 283-1 КАС, суд ухвалює рішення на користь тієї сторони, сукупність доказів якої є більш переконливою порівняно із сукупністю доказів іншої сторони.

На обґрунтування заявлених позовних вимог, позивачем суду надано електронні та письмові докази: відомості, отримані позивачем з офіційних реєстрів, від підприємств, установ та організацій.

До позовної заяви приєднано роздруківки веб-сторінок (паперові копії веб-сторінок), що містять дані, якими Позивач підтверджує наявність обставин (фактів), що обґрунтовують їх вимоги. Враховуючи, що до матеріалів справи додані електронні

Вищий антикорупційний суд
*4910*56676583*1*1*

диски, які були оглянуті судом в судовому засіданні, із відповідними веб-сторінками та посиланнями на місце зберігання даних в електронній формі в мережі Інтернет, судом зазначені посилання приймаються як оригінали електронних документів.

4.6. Щодо фактів вчинення Відповідачем дій, що є підставою застосування відносно нього санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції»

4.6.1. 24.10.1945 набув чинності Статут Організації Об`єднаних Націй. До складу ООН увійшли, серед інших, Українська Радянська Соціалістична Республіка (з 24.08.1991 – Україна), союз радянських соціалістичних республік (із 24.12.1991 – російська федерація) та ще 49 країн-засновниць, а надалі до вказаної міжнародної організації прийняті інші країни світу.

Відповідно до частини 1 статті 1 Статуту ООН Організація Об'єднаних Націй переслідує мету підтримувати міжнародний мир і безпеку, і з цією метою вживати ефективних колективних заходів для запобігання і усунення загрози миру і подавлення актів агресії чи інших порушень миру, проводити мирними засобами відповідно до принципів справедливості і міжнародного права налагодження чи вирішення міжнародних спорів чи ситуацій, які можуть призвести до порушення миру.

Частиною 2 статті 2 Статуту ООН передбачено, що всі члени Організації Об'єднаних Націй добросовісно виконують прийняті на себе за цим Статутом обов'язки, щоб забезпечити їм всім у загальному права і переваги, що випливають з належності до складу Членів Організації.

Відповідно до частини 4 вказаної статті Статуту ООН всі члени Організації Об'єднаних Націй утримуються в їх міжнародних відносинах від загрози силою чи її застосування як проти територіальної недоторканності чи політичної незалежності будь-якої країни, так і будь-яким іншим способом, несумісним з Цілями Організації Об'єднаних Націй.

При цьому, в преамбулі Декларації про державний суверенітет України від 16.07.1990 зазначено, що Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах.

Відповідно до розділу V Декларації територія України в існуючих кордонах є недоторканною і не може бути змінена та використана без її згоди.

24.08.1991 Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки схвалено Акт проголошення незалежності України, яким урочисто проголошено незалежність України та створення самостійної української держави – України, територія якої є неподільною та недоторканою.

Крім того, згідно з пунктами 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994, російська федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтвердили Україні їх зобов'язання згідно з принципами Заключного акта Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01.08.1975 поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України, зобов`язались утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України, і що ніяка їхня зброя ніколи не буде використовуватися проти України, крім цілей самооборони, або будь-яким іншим чином згідно зі Статутом ООН.

Згідно із статтею 2 Конституції України, що є Основним Законом України, суверенітет України поширюється на всю її територію. Україна є унітарною

Вищий антикорупційний суд
*4910*56676583*1*1*

державою. Територія України в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканною.

Також 31.05.1997 відповідно до положень Статуту ООН і зобов'язань за Заключним актом Наради з безпеки і співробітництва в Європі, Україна та російська федерація уклали Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і російською федерацією (ратифікований Законом України від 14.01.1998 № 13/98-ВР).

Відповідно до статей 2, 3 зазначеного Договору російська федерація зобов'язалась поважати територіальну цілісність України, підтвердила непорушність існуючих між ними кордонів та будівництво відносин на основі принципів взаємної поваги суверенної рівності, територіальної цілісності, непорушності кордонів, мирного врегулювання спорів, незастосування сили або загрози силою, включаючи економічні та інші способи тиску, права народів вільно розпоряджатися своєю долею, невтручання у внутрішні справи, додержання прав людини та основних свобод, співробітництва між державами, сумлінного виконання взятих міжнародних зобов'язань, а також інших загальновизнаних норм міжнародного права.

28.01.2003 Україна та російська федерація уклали Договір про українсько-російський державний кордон (ратифікований Законом України від 20.04.2004 №1681-IV).

Відповідно до статті 2 зазначеного Договору сторони домовилися, що Українсько-російський державний кордон проходить так, як це зазначено в Описі проходження державного кордону між Україною та Російською Федерацією (Додаток 1) і зображено суцільною лінією червоного кольору на картах державного кордону між Україною та російською федерацією (Додаток 2), станом на момент підписання цього Договору.

У преамбулі Договору сторони зазначили про прихильність цілям і принципам Статуту Організації Об`єднаних Націй, а також положенням Гельсінського Заключного акта 1975 року, яким затверджена «Декларація принципів, якими держави-учасниці керуватимуться у взаємних відносинах». Декларацією закріплені такі принципи: 1) суверенна рівність, поважання прав, притаманних суверенітету; 2) незастосування сили або погрози силою, 3) непорушність кордонів, 4) територіальна цілісність держав, 5) мирне врегулювання суперечок, 6) невтручання у внутрішні справи, 7) поважання прав людини та основних свобод, включаючи свободу совісті, релігії та переконань, 8) рівноправ`я та право народів розпоряджатися своєю долею, 9) співробітництво між державами, 10) сумлінне виконання зобов`язань за міжнародним правом.

Однак, незважаючи на вказані закріплені та визнані міжнародні норми, російська федерація порушила вимоги Статуту ООН, зокрема, на сьогодні здійснює нічим не виправдану агресію проти України, як країна-агресор. Така заздалегідь спланована збройна агресія росії проти України розпочалася 20.02.2014 з військової операції збройних сил російської федерації із захоплення (тимчасової окупації) частини території України – Кримського півострова, після чого росія перейшла до наступного етапу – війни на українському Донбасі. Так, підрозділи російського спецназу та інших збройних формувань російської федерації захопили місцеві органи влади, поліцейські відділки, військові об`єкти України в окремих районах Донецької і Луганської областей України.

З урахуванням підстави, визначеної підпунктом «є», пункту 1 частини 1 статті 5^1 Закону України «Про санкції» та обраної позивачем в обґрунтування адміністративного позову в цій справі, доказуванню підлягає факт того, що відповідач вчинив дії щодо завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України, зокрема, шляхом взяття участі в ухваленні рішення

Вищий антикорупційний суд
*4910*56676583*1*1*

(з підтримкою такого рішення своїм голосом) про поширення юрисдикції держави-агресора на територію, яка відповідно до Конституції України входить до складу України.

4.6.2. Судом установлено, що російська державна корпорація «Ростех», дочірні підприємства якої безпосередньо здійснюють розробку, виробництво і постачання для потреб збройних сил рф військової техніки, зброї та боєприпасів є співвласником (35% статутного капіталу) російської компанії «ООО «Инжиниринговая Компания «Технопромэкспорт»

(т. 1, а.с. 137-152).

Кінцевим бенефіціарним власником «ООО «ИК «Технопромэкспорт» є Гінер Євгеній Леннорович, якому належить 65% статутного капіталу вказаної компанії (т. 1, а.с. 137-152).

Також установлено, що «ООО «ИК «Технопромэкспорт» є керуючою компанією для російського підприємства «Акционерное общество «Конструкторское бюро автоматических линий имени Льва Николаевича Кошкина» (т. 1, а.с. 153-158).

АТ «КБАЛ ім. Л.Н. Кошкіна» (рф, Московська обл., м. Подольськ), серед іншого, здійснює виробництво обладнання військового та подвійного призначення, зокрема, установок, автоматів та станків для патронної промисловості підприємств оборонного комплексу рф (посилання: http://kbal.ru/catalog/Voenka/) (т. 1, а.с. 120-130). Видами діяльності АТ «КБАЛ ім. Л.Н. Кошкіна» є, зокрема, виробництво вибухових речовин (код діяльності 20.51) та виробництво зброї і боєприпасів (код діяльності 25.40) (т. 1, а.с. 153-158). Задачею АТ «КБАЛ ім. Кошкіна» є розробка автоматичного обладнання для масового виробництва боєприпасів (офіційний сайт АТ «КБАЛ ім. Л.Н. Кошкіна», посилання: http://kbal.ru/info/). Також на головній сторінці офіційного сайту міститься розділ: «Оборудование военного назначения», а в ньому – підрозділ: «Каталог продукции военного и двойного назначения». На відображеній сторінці розміщені прилади, у тому числі, для упаковки, спорядження, розбірки та демонтажу патронів калібрів 7,62мм х 54мм та 5,45мм х 39мм (посилання: http://kbal.ru/catalog/Voenka/). Патрони вказаних калібрів є основними боєприпасами для стрілецької зброї у збройних силах рф.

Так, на офіційному сайті держкорпорації «Ростех» розміщена стаття від 03.02.2023 наступного змісту: «Ростех отгрузил Министерству обороны первую в 2023 году партию БМП-3» та зазначено, що держкорпорація продовжує поставляти військову техніку для збройних сил російської федерації у загарбницькій війні проти України (посилання: https://rostec.ru/news/rostekh-otgruzil-ministerstvu-oborony-pervuyu-v-2023-godu-partiyu-bmp-3/) (т. 1, а.с. 87-103).

Таким чином, Гінер Є.Л. через низку пов'язаних юридичних осіб сприяє збройній агресії рф проти України та окупації/анексії території, шляхом постачання/надання, зберігання зброї, боєприпасів, вибухових речовин, військової чи спеціальної техніки, інших засобів та знарядь здійснення збройної агресії рф проти України, забезпечення ремонту таких засобів і знарядь та шляхом участі в фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні діяльності держави-агресора, пов'язаної зі збройною агресією рф проти України чи окупацією/анексією її територій. Зазначені дії Гінера Є.Л. створюють суттєву загрозу та завдають істотну шкоду національній безпеці, суверенітету та територіальній цілісності України та підпадають під ознаки, передбачені підпунктом «г» п. 1 ч. 1 ст. 5-1, абзацом 6 підпункту «а» п. 2 ч. 1 ст. 5-1 Закону України «Про санкції».

4.6.3. Позивач також вказував на те, що відповідач є акціонером російського підприємства «Акционерное общество «Конструкторское бюро автоматических линий имени Льва Николаевича Кошкина», однак не надав суду жодних належних доказів

Вищий антикорупційний суд
*4910*56676583*1*1*

цього, отже цей факт суд вважає недоведеним. Позивач вказував на співпрацю відповідача з компаніями «Вертолеты россии», ПАТ «ГК «ТНС», ТОВ «Капітал Лайф Страхування». В судовому засіданні представник позивача зазначив, що ці обставини не впливають на вирішення позову.

Суд визнає докази співпраці відповідача з компаніями «Вертолеты россии», ПАТ «ГК «ТНС», ТОВ «Капітал Лайф Страхування» неналежними та зазначає, що це не впливає на висновок суду, наведений в п. 4.6.2 цього рішення.

4.7. Підтвердження факту належності відповідачу активів, щодо яких може бути застосована санкція, передбачена п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції»

Відповідно до листа Національного банку України № 25-000-5/84992 від 08.12.2022 із додатками, власником істотної участі в АТ «Перший інвестиційний банк» є Відповідач – громадянин рф Гінер Євген Леннорович, який прямо володіє 88,890583 % акцій Банку (т. 1, а.с. 183-205).

Поряд із цим, відповідно до інформації, що міститься у витязі з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, відповідач є кінцевим бенефіціарним власником АТ «Перший інвестиційний банк» (володіє 88,89 % акцій Банку), що підтверджується записом про нього у відповідному розділі «Бенефіціари» (т. 1, а.с. 192-202).

Отже, відповідач прямо володіє 88,890583 % акцій АТ «Перший інвестиційний банк».

4.8. Пропорційність та співмірність втручання у право власності відповідача

Будь-яке примусове позбавлення власності є втручанням у право на власність. Відповідно до положень ст. 1 Першого Протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція), кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений свого майна інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом або загальними принципами міжнародного права. Також, ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності (ст. 41 Конституції України). Право, в цілому, дозволяє таке втручання, проте це втручання повинно бути законним, обґрунтованим та пропорційним.

Відповідно до ст. 1 Першого Протоколу до Конвенції, будь-яке обмеження права власності повинно здійснюватися, зокрема, на умовах, передбачених законом. Також, обмеження права власності має переслідувати законну мету за допомогою засобів, які є пропорційними меті («Beyeler v. Italy» від 5 січня 2000 року, заява № 33202/96, § 107). При цьому, має бути розумне співвідношення між засобами та метою, що досягається – так званий «справедливий баланс» між інтересом суспільства та вимогами щодо захисту фундаментальних прав особи (серед інших, рішення ЄСПЛ у справі «Edwards v. Malta» від 24 жовтня 2006 року, заява № 17647/04, § 69).

Право власності не є абсолютним, оскільки держава може вимагати від суб'єктів дотримуватися певних позитивних зобов'язань. У разі, якщо особи своїми діями створюють суттєву загрозу національній безпеці, інтересам громадян країни, наприклад, через фінансування чи підтримку війни проти цієї країни, держава може вжити заходів на припинення чи попередження таких дій.

При застосуванні такої санкції як стягнення активів у дохід держави суд повинен враховувати співмірність її застосування зі шкодою, що завдана інтересам суспільства діями відповідача.

У постанові Великої Палати Верховного Суду від 07.04.2020 у справі № 916/2791/13, сформована наступна правова позиція: втручання у право власності,

Вищий антикорупційний суд
*4910*56676583*1*1*

навіть якщо воно здійснюється згідно із законом, і з легітимною метою, буде розглядатися як порушення ст. 1 Першого протоколу до Конвенції, якщо не буде встановлений справедливий баланс між інтересами суспільства, пов'язаними із цим втручанням, й інтересами особи, яка зазнає втручання в її право власності. Отже, має існувати розумне співвідношення (пропорційність) між метою, досягнення якої передбачається, та засобами, які використовуються для її досягнення (п. 6.43 Постанови).

Із цього приводу Велика Палата Верховного Суду наголошує, що не кожне втручання у право мирного володіння майном зумовлює порушення принципу пропорційності (п. 6.48 Постанови).

При аналізі пропорційності втручання в право на вільне володіння майном суд ураховує наступні обставини.

Україна має суверенне право на захист. Воно закріплене в Конституції України, Декларації про державний суверенітет України, загальновизнаних міжнародних нормативно-правових актах, нормах і правилах.

Суд погоджується з позицією позивача, що застосування санкції у виді стягнення активів в дохід держави спрямоване, перш за все, на зупинення агресивних дій рф, припинення підтримки її нинішнього політичного режиму шляхом впливу на фінансові можливості прихильників такої політики та здійснення швидкого та ефективного відшкодування збитків, завданих жертвам агресії за рахунок коштів, отриманих від стягнення.

Окремою необхідністю для застосування санкцій виступає важливість зупинення подальшого сприяння та підтримки «воєнних операцій» рф, шляхом установлення для підсанкційних осіб конкретних і невідворотних наслідків таких протиправних дій у вигляді втрати власних активів на території тієї держави, щодо якої здійснюється агресія.

Управлінням Верховного комісара ООН із прав людини (УВКПЛ ООН) на щотижневій основі публікуються дані щодо втрат серед цивільних осіб після початку вторгнення рф на територію України. Так, на офіційному вебсайті ООН опубліковано наступну найактуальнішу інформацію, станом на 06.02.2023 ((https://www.ohchr.org/en/news/2023/02/ukraine-civilian-casualty-update-6-february-2023):

Із 24 лютого 2022 року, коли почався збройний напад Російської Федерації на Україну, до 05 лютого 2023 року Управління Верховного комісара ООН з прав людини (УВКПЛ ООН) зафіксувало 18 817 випадків загибелі або поранення цивільних осіб в Україні: 7 155 загиблих і 11 622 поранених:

- 7 155 загиблих: 2 853 чоловік, 1 927 жінок, 180 дівчинки і 226 хлопчиків, а також 32 дітей і 1 937 дорослих, стать яких ще не вдалось встановити;

11 622 поранених: 2 576 чоловіки, 1 833 жінок, 248 дівчинки і 339 хлопчиків, а також 264 дитини і 6 402 дорослих.

Більшість зафіксованих втрат серед цивільних осіб було спричинено застосуванням вибухової зброї з великою зоною ураження, включаючи обстріли з важкої артилерії та реактивних систем залпового вогню, а також ракетні та авіа удари.

Отже, в умовах триваючої агресивної війни рф проти України, застосування санкції, на переконання суду, співвідноситься з інтересами суспільства та є пропорційними.

5. Висновки суду

З урахуванням наведеного, суд уважає, що докази, надані позивачем разом із позовною заявою та які досліджені судом під час судового розгляду, посилання на які містяться в мотивувальній частині рішення, у своїй сукупності відповідають вимогам

Вищий антикорупційний суд
*4910*56676583*1*1*

належності, допустимості та достовірності, при цьому наданих позивачем доказів достатньо для визнання факту того, що:

(1) позивач звернувся до суду з адміністративним позовом під час дії правового режиму воєнного стану;

(2) рішенням РНБО від 19.10.2022 «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (уведеним у дію Указом Президента України від 19.10.2022 року № 727/2022), відносно Гінера Є.Л. застосовано санкцію у виді блокування активів, указані нормативно-правові акти нині чинні;

(3) діяльність відповідача має ознаки дій, які є підставами застосування вказаної санкції та передбачені підпунктом «г» п. 1 ч. 1 ст. 5-1, абзацом 6 підпункту «а» п. 2 ч. 1 ст. 5-1 Закону України «Про санкції».

Тому суд убачає підстави для задоволення позовної зави Міністерства юстиції України до Гінера Є.Л., про стягнення в дохід держави належних йому активів – 88,890583 % акцій АТ «Перший інвестиційний банк».

6. Інші питання, які має вирішити суд

Судом установлено, що заходи забезпечення позову у цій справі не застосовувались.

Згідно п. 6. ч. 1 ст. 244 КАС, при ухваленні рішення суд також вирішує чи є підстави допустити негайне його виконання.

Оскільки рішення суду про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції», не належить до судових рішень, які виконуються негайно, у відповідності до статей 274, 371 КАС, суд не вбачає підстав для допущення негайного виконання рішення.

Відповідно до ст. 139 КАС відсутні підстави для розподілу судових витрат, оскільки позивач звільнений від сплати судового збору на підставі п. 25 ч. 1 ст. 5 Закону України «Про судовий збір», а доказів понесення інших судових витрат сторонами у даній справі суду не надано.

Із урахуванням зазначеного вище, беручи до уваги положення статей 2, 10, 12, 72-79, 99, 243-246, 268, 269, 283-1 КАС, статей 4 – 5-1 Закону України «Про санкції», суд

ВИРІШИВ:

1. Позовну заяву Міністерства юстиції України до Гінера Є.Л. – задовольнити.
2. Застосувати до Гінера Євгена Ленноровича,

санкцію, передбачену пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції».

3. Стягнути в дохід держави активи Гінера Є.Л. – 88,890583 % акцій Акціонерного товариства «Перший інвестиційний банк»

4. Надіслати це рішення в день набрання ним законної сили Кабінету Міністрів України для визначення суб'єкта, порядку та способу його виконання.

5. Опублікувати текст рішення на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду, відповідно до положень ч. 7 ст. 283-1 КАС, з урахуванням ч. 16 ст. 10 КАС.

Апеляційна скарга на рішення Вищого антикорупційного суду може бути подана стороною до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду протягом п'яти днів із дня його проголошення. Особи, які не були присутні при проголошенні зазначеного рішення, мають право його оскаржити протягом п'яти днів із дня публікації рішення на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду.

Вищий антикорупційний суд
*4910*56676583*1*1*

Це рішення набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги це рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Головуючий (суддя-доповідач) Кравчук О.О.

Підпис

Судді: Підпис Білоус І.О.

Підпис Крук Є.В.

ВИГОТОВЛЕНО З АВТОМАТИЗОВАНОЇ СИСТЕМИ ДОКУМЕНТООБІГУ СУДУ

Ухвала (рішення) не набрала(о) законної сили.

Секретар с/з: О.О. Сплава

Станом на 27 02 2023

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ КОД 43625672 Україна

Вищий антикорупційний суд

*4910*56676583*1*1*